

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Na Šestdesetnico — „sexagesima“ imenovano.

Tisti čas, ko je silno veliko ljudstva skup prišlo.
(Luk. 8.)

Osamljen biva tu na zemlji, ki mu družega ni mar, nego lastnega prida — tiho, a pomilovaje ga hite ljudje memo njega. — Pozabljen je, ki nikoli v življenju ni iztegnil za bližnjega svoje roke; nikoli privoščil mu dobre besede; nikoli morda — žal — niti v mislih tega domneval, da je bližnjik tudi podpore vreden človek.

Središče človeški družbi pa postane blagi mož, čednostna žena, ki čuti v mehki duši to, kar sobrat ali sosestra; ki za nedolžnika zastavi gorko besedo; ki vmes poseže lastnim posredovanjem tje, kjer biva človeško gorje.

Dragi! Danes zopet gledamo krog najblažega srca, kar jih je kedaj bilo v človeških prsih, krog Jezusa Boga-človeka to trenutje gledamo silno množico, ki posluša njegovih nebeških naukov.

Kedo pač — kedor je spoznal tega nebeškega učenika — kedo pač ne bi silil v njega bližino; kedo bi pač ob vrvenju krog njega hotel biti zadnji?

Poglejmo zato ob današnji evangelijski dogodbi one skupine ljudi in one posameznike, ki se v tugi in v veselju zbirajo krog nebeškega svojega učenika.

V tolažilo naj nam to bode ob dušnih in telesnih svojih potrebah.

Kjerkoli hodi čudodelni učenik Jezus po deželi ukov, vtehe in pomoči deleč, povsod se mu zglasujejo ubogi trpini in povsod nastopa kakor mil oblažitelj vsakojakih človeških potreb.

Nasproti mu je prišlo nekokrat 10 gobovih mož, ki so od daleč stali in povzdignili svoj glas rekoč: „Jezus, učenik, smili se nas!“ (Luk. 17, 13). In dobrotnik svojega ljudstva, za-nje in za nas iz nebes doli med nas na zemljo prišli Odrešenik jim je dejal: „Pojdite in skažite se duhovnom.“ In prigodilo se je, ko so šli, bili so očiščeni.“ (Luk. 17, 14.)

Stopil je, kar je bilo le izjema, svoj čas ven iz domače dežele ter prišel v kraje Tira in Sidona. „In glej! Kananejska žena je prišla iz tistih krajev in je vpila za njim rekoč: Usmili se me Gospod, sin Davidov. Moja hči veliko trpi od hudobnega duha.“ (Mat. 15, 22.) Gospod jej je ugovarjal v tem smislu, da je v prvo poslan med rojake v domači deželi, a ne med tujce Kananejce. A žena je polna zaupanja odvrnila: „Kaj pa da, Gospod, saj tudi psički jedo drobtine, ki pridejo od mize njihovih gospodov.“ (Mat. 15, 27.) Krista je ginila ta ženina ponižnost, pohvalil je veliko njeno vero in izustil rešilne besede: „Zgodi se ti, kakor hočeš. — In njena hči je bila zdrava od tiste ure.“ (Mat. 15, 28.)

Nekokrat je šel on in njegovi učenci in silno velika množica iz Jerihe. Tu je sedel Timejev sin, slepi Bartimej, ob poti in je prosil vbogajme. In ko je slišal, da se bliža Jezus nazarenski, jel je vpiti nad me-

mogredočim nebeškim učenikom: „Jezus, sin Davidov, usmili se me!“ (Mark. 10, 47.) In Jezus je obstal govore: „Kaj hočeš, da naj ti storim.“ (Mark. 10, 51.) Revez mu je odvrnil: „Raboni — moj učenik, da vidim.“ (Mark. 10, 51.) In Jezus: „Idi, tvoja vera te je ozdravila.“ (Mark. 10, 52.) Slepec pa je izpregledal, šel po poti za njim in hvalil čudotvornega pomočnika svojega ljudstva!

In Jezus med otroki! Komu bi mila prikazen ne bil nedolžni otrok? Po prijatelju ter sovražniku, po obeh ti stega ročici — ni še namreč izkusiti imel prilike v življenju: kolikrat zavratni bližnjik prav to stori, česar mu jezik taji; tega še ne ve, da te je bil priliznjeneč objeti namenjen prijaznjivo desnico, a si mraza zadrhtel, ko se mu je skrito bodalce izvilo iz obleke — in če ne jekleno bodalce, da bi ti z njim vgonobil telo, bil je smrtnosni meč njegovih zapeljivih namenov. Jezus je nejevoljen, ko niso pripustili učenci, da bi po tem njegovem trudapolnem dnevu matere bližale se mu z otroki. Kam pač drugam naj bi se bile zatekle te matere iskat pokrepčila za svoje bridke ure ter blagoslova izprosit svojim malim? Zato je izustil karalne besede: „Pustite otročiče in nikar jim do mene ne branite: zakaj takih je nebeško kraljestvo.“ (Mat. 19, 14.) „In jih je objemal, in roke na-nje pokladal in je blagoslavljal.“ (Mark. 10, 16.) In je odhajal od ondod.

Prav s Kristom ob njega desni na križu visi konec njegovega poklica na zemlji človeške družbe izmeček — razbojnik. V smrtnih težavah se je ves skesan obrnil do njega proseč: „Gospod, spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo.“ (Luk. 23, 42.) In Jezus mu je odvrnil nebeškim tolažilom: „Resnično ti pravim: danes boš z menoj v raju.“ (Luk. 23, 43.) In zločincu, ki ga je človeška družba morala iztrebiti iz sebe, je bila ta obljuba iz odrešeniških ust krepilna tolažba v njega zadnjih mukepolnih trenutkih na zemlji ter mu je blažila prestop v ono večno življenje brez solz in trpenja.

* * *

Ob teh pred svoje dušno oko si stavljenih skupinah in posameznikih iz Gospodnjega življenja poučeni se, dragi, tudi mi vselej radi zbirajmo krog svojega nebeškega učenika. — V dušnih in telesnih potrebah naj nas vodi ta zavest, da nas naš Odrešenik nikedar ne zapusti in nas noče zavreči nikedar.

Seme njegovih božanstvenih nauk pa pade pri nas vseh zmiraj na dobro zemljo. — Ohranimo si te Gospodnje besede v dobrem in najboljšem srcu in sad donesimo v potrpenju. Amen.

„Slepec je sedel ob poti . . .“*

I.

Caecus sedebat secus viam
— Slepec je sedel ob poti.
(Luk. 18, 35.)

Ob poti je sedel slepec dan za dnem in čakal dobrohotne roke, čakal mehkih in sočutnih sre.

In ljudje so po poti hodili, za derarjem se drvili in skrbeli si za vsakdanji kruh, belili si za dobiček glave.

Slepec pa je sedel, ob ljubezni ljudski si ni ogreval potrtega srea. Tema krog in krog obdaja njega — in svetlobnih žarkov mu ne sije niti eden. — Žalost, tuga in obup nad svetom mu vstaja v sre — kaj pa duša?

Ej, ta duša je zapustila vso nado, upanje v Boga že davno izgubila, slepečeva duša je bila mrtva. Kaj bi njemu Bog, kaj vera, upanje, ljubezen, če ni hrane, če ni kruha, če ni blagohotnih in dobrotnih ljudskih sre — — ni Očeta, ni Boga — —.

Slepec je sedel ob poti. (Luk. 18, 35.) Današnji svet, ni li revni slepec, ki sedeva sam ob poti, brez tolažbe, brez bodrila?

Da, da! Današnji svet je slep — nima vere, nima upanja, ljubezni. Le dobiček, le skupiček in pa vsakdanji kruh — samo to pozna svet — brezbožni, slepi svet.

Slepea tam ob poti se je usmilil Bog — Sin njegov se je dotaknil njega — slepec je izpregledal . . .

* Gl. evangelij nedeljo „Petdesetnico — quinquagesimo.“ Vredn.

Kedo pa se tebe brezbožni, slepi svet, kedo-li se tebe usmili? — Bil je in učil, govoril, tudi zate, tudi tebi je hotel opomoči: zavetišče, šotor je napravil, sveto cerkev, da bi v njenem okrilju, po njenih besedah in njenih naukih izpregledal — toda slepi svet ti nočeš!

II.

Je življenje vredno li — živjenja, kaj prijatelj, praviš? Nekaj hipov si na svetu, pa še ti so gorja polni. Kupa, ki jo držiš v roki, je z grenkim žolcem nalita: zakaj bi pil to grenko kupo? Skrbi, delaj in moči zastavljaj — kaj vse to pomaga, res, življenje radi tega vredno ni živjenja! —

Ej, prijatelj! — Slepec je sedel ob poti, da, res slep si in tema te je obdala, tvojo dušo zazibala v nizkotne sanje! Ali je res samo bridkostij polna kupa živjenja? Ali res ni v njej trenutkov tihih, blaženih —? Roko na sree, prijatelj, in odpri oči, izpreglej! — A poglej z zdravim očesom, — reči in priznati potem moraš: da je življenje, vredno živjenja, a živjenje to je v delu za Boga a ne — brez njega!

III.

Pridite in trgajmo si evetke, pridite, dokler smo čili, zdravi. Pridite uživajmo, mladi smo in naša je prihodnost? —

Da, da, vaša je prihodnost! — A oči odprite na široko in pogledjte, kakošna bo ta prihodnost? Če si mladost posvetil razkošju, če je telo »svetišče božje« zamazano in nečisto: — da prijatelji, kakošna bo prihodnost, ki si jo v mladostni domišljiji slikate kakor zmagovalko? —

»Slepec je sedel ob poti. — Razkošna, bujna domišljija vas vara in slepi, ko vam slika prihodnost v živih, pestrih barvah, ko vam riše pota s cvetkami posuta. —

Da, da! Vaša je prihodnost — a prihodnost strašna, grozna — prihodnost večnega gorja.

F. S. Pavletov.

Krščanske misli neke plemenite gospe.

O Bogu. Bog pravemu kristijanu vdihuje v trenutku bolesti toliko moči, da more reči z zaupanjem: On vse-mogočni je edino naše zavetje na svetu tam, kjer nas vse zapusti. —

O ljudeh. Nekateri ljudje mislijo, da so popravili vse, kadar so obžalovali le eno pomoto.

Pamet je biser, ki najbolje blesti, ako je obrobjen s ponižnostjo.

Resnično plemstvo ni po imenu ali po dostojanstvu. Plemstvo je v tem, kar smo po sreči in po duhu, po zaslugah, ki smo si jih pridobili v viharju in boju sploh v vsem, kar smo storili v blagor in srečo ljudi.

Dasi si visokega rodu, tega nikoli ne daj čutiti drugim, ki niso s teboj enakega stanu. Božja previdnost človeka zato stavlja na višek, da bi z izgledom in dejanjem tolažil bližnjega ter mu pomagal.

Nazori ginevajo s časom. Sedanji čas je razburjen, nepokojen, človek bolj živi in deluje le na zunanje, meče se v tok dneva, v socialne in politične čenčee, besedičenja in fraze ter prazno slamomlatenje. In kar si ljudje doma nimajo časa povedati, razgovarjajo se potrebne reči le površno, med saboj se dolgočasijo, kakor da so si ptuji.

O zakonu. Nekaj lepega je to, ako se dva človeka, ki se ljubita in spoštujeta, vzameta, ter pred Bogom zavežeta s sveto zavezo. A zoperna je pa ta misel, da se čisto taka zveza sklepa brez vsake priprave ter tako tvori trajno laž od poroke do groba. V zakonu, kjer vlada napetost, tam ne vspevata niti duh, niti sree.

Človek se varnega čuti le pri tistih ljudeh, ki ne poznajo niti prevare niti stranskih misli, ki znajo svoj pot i svoj cilj kakor beli dan, ki stopajo naravnost, ne da bi se dali ovirati po kaki osebi ali stvari.

Smoter in stremenje tvojega živjenja se-sebno v zakonu bodi: Nepremakljiva vera, trdno upanje v Boga, neovirana hoja po poti dolžnosti in resnice, neomejena miloba do vseh bitij, neusmiljena strogost do samega sebe, brezkončna ljubezen do vsega lepega, dobrega in plemenitega.

O veri. Vera ni le v hoji v cerkev, v govorih na raznolikih shodih in v plačevanju raznih davščin, nego v vsem življenju človekovem, v natančni izvršitvi vseh dolžnosti svojega stanu — v tem se kaže vera.

Župnik Alojzij Kummer.

Romarjeva pisma.

IV.

V Aleksandriji, 11. aprila 1904

Padla mi je kakor zavesa izpred oči, ko sem stopil na afrikanska tla. Prva postojanka, kjer sem se vstavil, je Aleksandrija. Že poprej, ko smo se bližali pristanišču, se mi je zdela množica ondi stoječih ladij kakor veliko mesto, polno plavajočih poslopij. Trajalo je precej dolgo, da je zavzel naš parnik prostor v pristanišču in da smo prišli na suho. Pregledovalci mi niso delali nikakih sitnosti, kajti pisma so bila v redu in neznatna prtljaga, ki sem jo imel pri sebi, tudi ni vzbujala sumničenja. Vesel, da se je izvršila vizitacija tako hitro, sem korakal po dolgih ulicah in ogledoval visoke hiše, še bolj pa ljudi, ki so šli mimo mene.

Prijatelj! Sedaj naju loči velikanska, meja, sredozemsko morje. Daleč za mano ste ostali sivi snežniki. Ne gledam vas več, ve zelene planine. Nikjer ni domače smreke. Prišel sem v kraljestvo palm, le 31 zemljepisnih stopinj oddaljen od ravnika. Pekoče solnce in ljudstvo, ki me srečuje, mi je dokaz, da je tukaj črna zemlja.

Da, črna zemlja, na kateri prebiva Komov zarod. Temni ali popolno črni obrazi, čudno svetle oči, živorudeče ustnice, belo bleščeči zobje, s turbani ovite glave, dolge ohlapne halje: tako izgledajo dediči Faraonov. V Egiptu smo. V deželi obeliskov, piramid, mumij in hieroglifov. V deželi, kjer so se častili solnčni Bog Oziris, njegova družica Isis ter belolisasti vol Apis. V deželi, ki jo je vladal slaven Sezostris in so robovali v njej Izraelci.

Prva skrb mi je bila, da poiščem frančiškanski samostan sv. Katarine. Tu biva Slovenec oče Benigen Snój, ki je že

marsikakemu svojih rojakov izkazal to ali ono ljubav. Kakošen revež bi bil tujec, ako bi brez zanesljivega prijatelja taval po aleksandrijskih ulicah! Ni baš prijetno samemu biti v tako velikih obmorskih mestih, kjer se nahaja mešanica različnih ver in narodnosti. Koliko se klati vrh tega ljudi dvomljive vrednosti!

Kmalu sem dobil samostan. Prostorni mostovži, tlakani z gladkim mramorjem, vodijo v notranjščini od enega konca do drugega. Srečal sem nekaj očetov s častitljivimi bradami, a izgubljevali so se v svojih celicah, ne meneč se za neznanega človeka. Z očetom Benignom se sicer dosedaj nisva poznala, vendar sem lahko sklepal, da ga ni med redovniki, ki sem jih videl. Vsi so imeli namreč izražen italijanski tip, in res je (kakor so mi povedali pozneje) večina Lahov med njimi. Da sem bil veselo iznenajen, ko sem se slednjič predstavil željno iskanemu, ni treba omenjati. To snidenje mi je bilo toliko dražje, ker me je sprejel častiti oče Benigen jako prijazno ter ljubeznivo skrbel za moje stvari. Naj ga obišče vsak Slovenec, ki pride v Aleksandrijo. Z veseljem mu pomore, saj živi požrtvovalni redovnik le v tem, da bi bil v pomoč ondi naseljenim slovenskim rojakom.

Poleg frančiškanskega samostana se nahaja velika cerkvena zgradba z mnogimi oltarji. Posvečena je sv. Katarini, oni mučenki, ki je za vladanja cesarja Maksimina svoje življenje dala za krščansko vero. Obglavljena je bila v Aleksandriji krog leta 307. Vprašal sem za kraj, kjer se je to zgodilo, pa nisem mogel dobiti določnega odgovora. Mesto se je namreč tako zelo izpremenilo, da od prvotnega ni skoro nič ostankov.* Razvaline, na

* A ni vselej to vzrok. Take stvari provzroča mnogo pot tudi silovita brezbržnost. — Svoj čas sva n pr. v Parizu s poznejim knežkofoim Krizostomom srčno želela priti na oni prostor, kjer je veliki sv. Ignacij iz Lojole svojimi tovariši temelj zastavil jezuitskemu redu. Najino vprašanje na levo in desno — vse zastonj. Govoril si neznanju in glupim ušes m In to tako sredi Pariza; mesta menda vseh mest. Najdoločnejši izmed odgovorov je še bil: „Gospod kanonik — kar iščete, ni tukaj.“ Sicer le skomizgavanje z rameni in nič drugega. In to je trpelo toliko časa, dokler Krizostom — oprti na vrlo knjigo vodnico — niso čisto resolutno pokazali opravitelju one cerkve kapelico z besedo: „Prav

tu, častiti, prav v tej kapelici Vaše cerkve je to bilo.* Mož je menda končno verjel. -- Midva pa sva pokleknila in živo se vmislila v to dejstvo, da klečiva na mestu, kjer je vzkliha ena največjih idej, kar jih je kdaj rodila človeška energija. Vrednik.

katerih stoji še dobro ohranjeni Pompejev steber, so žalosten spominj stare slave.

Koliko šteje današnja Aleksandrija ljudi? Pri velikih mestih, ki tako hitro naraščajo, je težko povedati število prebivalcev. Toliko je gotovo, da jih še ne broji pol milijona. Toda ker je Aleksandrija središče egipške trgovine vtegne kmalu doseči omenjeno število. Najživejši promet vlada na trgu Mehemet Ali. Obdajajo ga lepi nasadi, veletrgovske hiše in različne banke, ki je v njih hranjenih kedove koliko milijonov. Sicer se pa ponaša mesto, osobito njegov vzhodni predkraj Ramlek, z jako vgodnim podnebjem. Naj Ti povem, da je najmrzlejši mesec v Aleksandriji tako topel, kakor pri nas mesec junij. Tukaj sta sneg in slana popolno neznan, zato Arabci nimajo nobene besede, da bi z njo zaznamovali sneg. Ker so večinoma sami solnčni dnevi, pogovarjajo se ljudje kaj malo o vremenu.

Župnik Josip Lavtižar.

Zgodovinske črtice iz Bele Krajine v turški sili.

(Dalje.)

Še v sv. deželi je vžival red veliko veljavo in zaupanje pri nemških vladarjih, avstrijskih knezih in oglejskih očakih. Komaj se je pokazala slednjih oblast v Beli Krajini, že nahajamo ob enem z njo tudi nemški viteški red, ki je pripadal avstrijski baliji (Ballei), katera se je pa ustanovila dosti prej. Kdaj ravno in zakaj se je nemški viteški red nastanil v Beli Krajini, to bo težko povedati. Omenja se že l. 1223. v Metliki in Črnomlju. Obe hiši ste bili podrejeni nemški hiši v Ljubljani. Tu so se posvetili bržkone oskrbi bolnikov, ker ljubljansko mesto je imelo za časa križarskih vojsk bolnico za gobove (Leprosenhaus).^{*} Razmere za vitežnike so bile vgodne. Na vso moč so jih podpirali

svetni in cerkveni mogotei: v malo letih se je vspel do velike veljave. Cesar Friderik II. je vzel l. 1237. v svoje posebno varstvo vse hiše, katere so ustanovili njegovi predniki nemškemu redu na Avstrijskem, Štajarskem in Kranjskem. (Avstrijska balija se je ustanovila pod velikim mojstrom Hermanom od Salce (1210-1239). Podelil jim je isti Friderik l. 1237. razne svoboščine: odtegnil jih je svetnemu sodišču, oprostil davkov in carine (ab omni saeculari iudicio et servitiorum et exactionum onere exempt). Te svoboščine je potrdil še l. 1261. Aleksander IV. Leta 1228. je ustanovljeno črnomaljsko župo z vsemi podružnicami (Metlika, Podzemelj, Semič, Vinica) podelil Ulrik, vojvoda Koroške in gospod Kranjske, na prošnjo vicedoma in kapelana Ivana, bivšega prvega župnika črnomaljskega, hiši nemškega reda v Ljubljani: z odločnim pristavkom, da redu pripadejo tudi tiste cerkve, ki se pozneje postavijo. V dan 16. oktobra l. 1337. je sprejel goriški grof Ivan v svoje varstvo osebe, imovino in cerkve hiše nemškega reda v Ljubljani, ki se nahajajo v Beli Krajini. V tem času se je otreseel viteški red cerkvene nadoblasti zagrebškega kapitula: vklonil se svojima zaščitnikoma: oglejski očakovini in goriškemu grofom, oziroma avstrijskim vojvodom.

(Dalje prihodnjič.)

Iz sveta.

Belgija — posvečena Brezmadežni. O petdesetletnici dne 8. grudna p. l. se je katoliška Belgija posvetila prečisti Devici. Belgijski škofje so dne 20. grudna v skupnem pismu naznanili ta radostni dogodek sv. očetu. Nato je prejel mehlinski višji škof kardinal Goossens dne 5. prosinca t. l. od Pija X. tale odgovor: "Ta pobožna izjava je presladko genila našo dušo: visoko vas cenimo, zakaj v sedanjem težavnem in viharnem času, ko je mnogim krščanom omrznila vera, ste vi lep zgled drugim narodom. Veselimo se tega srečnega dogodka in vas blagrujemo. Goreče delovaje na to, da se vzbudi pobožnost vaših škofljanov, ste si pridobili naše priznanje in

* Dimitz G. K. I. št. 171.

obrambo vzvišene Bogorodice. Papeževo pismo se končuje s podelitvijo apostolskega blagoslova.

D. V.

Križani in na križih vstreljeni Korejci.

Navzlic evropski omiki, ki se tako ponašajo z njo Japonci, še ven in ven globoko tiče v svojih starih krutih običajih. Ruski časniki poročajo, da so nedavno japonski vojaki tri vjete Korejce križali in na križu razpete polagoma vstrelili. V okolici vasi Maju blizu korejskega glavnega mesta Seula so zalotili tri mladeniče — najstarejšemu je bilo krog dvajset let — ki so nekaj razposajeni nekaj radovedni premaknili ogibališče na železniškem tiru. Japonci so jih šteli za ruske ogleduhe in jih takoj obsodili na smrt. Nesrečneže so privezali na tri nalašč narejene križe. Oddelek vojakov oddaljen 60 metrov je streljal nanje; a namestu da bi bili sprožili na vse tri hkratu, jeli so izza poveljnikovega ukaza streljati na posamezne. Najprej so deli na muho dva križana. Prvi je bil takoj ubit. Drugi je šele po petem strelu izdihnil. Zadnji je grozno kričal in se zviljal. Dasi so se mu bili vojaki približali na 50 metrov, bilo je vendar treba sedmih strellov, da je bil mrtev. Kako je bilo Japoncev sram tega zverstva, kaže dejstvo, da je smel fotograf na morišču napraviti sliko tega strašnega dogodka in ta slika je bila potem na prodaji v Seulu.

N.

Psi — rešilci na vojni. Preko gore Sv. Bernarda vodi zelo nevarna pot iz Švice na Laško. Prava sreča potnikom je bil, sosebno še, dokler ni bilo železnice, samostan, zgrajen blizu 8000 črevljev nad morjem. To bolj še takrat, nego danes. Tam bivajo še to uro gostoljubni menihi, ki so s psmi Bernardinci — izvežbanimi v ta namen — reševali in rešujejo potovalcem življenje, koje bi sicer vgasnilo v velikanskih zametih. — Podobno milosrčno službo izvršujejo sedaj na vojni Rusom psi ovčarji. Oni iščejo ranjence in jim prinašajo prvo pomoč. Vsak pes rešilec ima preko života zavezan pas z znakom rdečega križa. Za pasom tiči zavojček obvezil, steklenica vode in stekleničica konjaka. Najdenemu ranjenemu je moči z omenjeno pijačo potolažiti si žejo in okristiti se z obvezami. Okrepčan morda vstane

in pes ga vede k svojim. Ako se ne more dvigniti, teče pes k sanitarnu in ga opozori, kje se nahaja ranjenec.

N.

Iz domovine.

Iz Trnovske župnije na Notranjskem. Na-dejam se, da vstrežem cenjenim bralcem »Danice«, ako jim kaj poročam iz našega kraja. Naš izvrsten samostan častitih sester de »Notre dame« se lepo razvija in je tudi letos lepo napredoval. Deklice šolaric je obiskovalo zavod 324, vzgojenek je bilo 70, redovnic 14 in kandidatinj 5. Obširno samostansko poslopje bo kmalu pretesno. Da so stariši z napredkom in lepim ponašanjem svojih hčerk zelo zadovoljni in redovnicam hvaležni, ni mi skoraj treba omenjati. Tudi splošno je ves red ubogih šolskih sester de Notre Dame, jako in vsestransko napredoval. Samostanov, kakor kaže pred kratkim na svitlo prišli šematizem, je bilo l. 1904, v Evropi 261 — v Ameriki 245 — skupaj 506. Redovnic je bilo minulo leto v Evropi 2865, v Ameriki 3153, skupaj 6018. Kandidatinj v Evropi 984, v Ameriki 257, skupaj 1241. Deklice se je učilo in vzgajalo v Evropi 85.587, v Ameriki 94.018, skupaj 179.605. Kaj ni to lepo število mladenek, katere vživajo pouk in lepo krščansko vzgojo v samostanih tega vzornega reda. Bog je v resnici blagoslovil delo blaženega škofa Wittmanna, očeta in ustanovnika ubogih šolskih sester d. N. D. — Ker imajo čč. sestre v samostanu veliko in lepo kapelo s presv. Rešnjim Telesom in, ker je župna cerkev na hribu in še precej oddaljena, je sedaj edina in srčna želja redovnic, da bi imele v kapeli vsakdanjo sv. mašo. Domači duhovni v veliki župi so preobloženi z duhovskimi opravki ter ne morejo vsak dan vstrezati želji čč. sester. Zatorej bi one rade vdobile duhovna, znabiti vpokojenega, ki bi za primerno plačo maševal v samostanu in včasih s kratkim govorom razveselil samostanke. Ako bi bil kje tak duhovnik, naj se blagovoli oglasiti pri predstojnici samostana.

Našo lepo, a žal mnogo pretesno župno cerkev je prve dni minulega meseca zadela nesreča, katera še sedaj ni popolnoma po

pravljena. Huda burija, ki je ljudem na poslopjih povzročila veliko škodo, divjala je najbolj krog župne cerkve sv. Petra. Streho je popolnoma vničila in še celo kamenite plošče pod kapom je izdrila in na tla pometala: škodo so izvedenci cenili preko 2000 K. Nezgodja je tem večja, ker se v tem času tako delo ne more izvrševati. Hvala Bogu, da ni bilo dežja, in da je stanovitno suho vreme, sicer bi bila cerkev še bolj trpela in bi se bila poškodovala v notranjem. Kolikor je bilo mogoče, popravila se je škoda.

Znano je, da se ljudje iz Kranjskega, posebno Dolenci zadnja leta prav zelo selijo v Ameriko. Naših Notranjcev, posebno Trnovskih župljanov, je primeroma še malo v Ameriki. Naši ljudje so jako marljivi in razumni drvarji, zato bežijo v jeseni z lastovkami od doma v Srbijo, Bosno, Rumunijo in na Ogersko, kjer se po zimi v neizmernem trudu mučijo s sekanjem in izdelavanjem lesnih predmetov, železničnimi pragi, z dogami za sode, i. dr. Zaslugek ni v nobeni primeri s trpenjem v hudi zimi, s težkim delom, slabo hrano in mukami, katere prestajajo ti siromaki v tujih daljnih gozdovih. Posebno slabo je za tiste, kateri pridejo v roke brezvestnim agentom in oderuškim židovskim podjetnikom. Tako nesrečni so ti reveži tudi letos: nekateri so se že vrnili, drugi se vračajo s praznimi rokami domu. Oj, koliko bolj pametno bi ravnali, da se z varčnostjo prezimijo doma ter hranijo moči in zdravje za težka pomladna kmetijska dela. Ko sem se pogovarjal s takimi delalci, ki so se povrnili iz daljnih dežel, čul sem oveseljen, da tudi na tujem, ako je le mogoče, ob nedeljah poiščejo cerkve in hodijo na sv. mašo. Ako so pa katoliške cerkve preveč oddaljene, zberajo se v barakah ter krog ognja zbrani molijo v nadomestilo sv. rožni venec. Ker ti drvarji občujejo malo ali nič s svetom, navzamejo se slabih navad ter se vračajo domu taki, kakor so šli. —

Nad vasjo Jablanico, v gozdiču samevajo razvaline starega Jablaniškega grada, ki je bil lastnina in rojstni grad baronov Lazzarinijev. Pred 100 leti so si bili sezidali nov dom in se preselili v novi grad Jablanico. Stari grad je sedaj velikanska razvalina

in tudi novejša poslopja menda razpade, ker ljudje že več let v njem ne prebivajo in se le malo popravlja. Kupil je bil pred nekaj leti celo veliko posestvo in potem kmetom prodal po kosih, se ve z velikanskim dobičkom neki dunajski žid. Kapela in v nji lep marmornat oltar je ostal in čakal kupeca. Jablančani so kupili krasni oltar s primeroma malimi denarji za svojo podružnico, ki je par sto stopinj od razvalin starega grada, posvečena Materi Božji snežnici. Ta oltar je osnažil in postavil v Jablaniško podružnico kamenski Šubie. Sedaj je lep kinč omenjene cerkvice. Prav je, da je ostal doma. Naj še omenjam, da tukaj prav blizu grada je bila pot in prehod čez gore na Pivko: imenoval se je ta kraj »Statio ad malum« — postaja pri Jablani. Od tod sedanje ime.

Na hribu nasproti ozke doline je našel prof. Müllner in tržaški starinoslovec Moser starorimsko gradišče in veliko grobišče, kjer so se odkopali dobro ohranjeni predmeti iz dobe prvih rimskih cesarjev. Pod tem zanimivim gričem na bregu »Reke« je zidana vas prav na meji kranjske dežele, imenovana »Terpeane«. Zato so nekateri starinoslovci iskali tukaj staro »Terpo«. —

Konečno naj še omenim, da smo imeli v Trnovem sveti misijon, katerega so vodili sosedni duhovniki. Dasiravno sred zime, v nenavadno hudem mrazu, vdeležili so se ljudje bolj nego se je pričakovalo, tega sv. poslanja in so mnogoštevilno prejeli sv. zakramente. Bog ohrani naše ljudstvo vedno pobožno in vneto, da se ne bo bilo nobenih zaprek in težav, kjer se ravna za čast božjo in za zveličanje neumrjelih duš.

L. Bile.

Zrnje.

Marijino ime — mogočno ime. V bitki pri Bovinesu (1214) se je Filip Avgust, francoski kralj, zagnal v sovražnike s klicem: »Marija z gore sv. Dioniza«, v katero božjo pot je zelo zaupal kralj. Sijajno je premagal sovražnika.

V bitki pri Lützeniu (1632) je bila parola cesarjeve vojske: »Jezus, Marija«. S tem kli-

cem so napadli sovraga in ga premagali sijajno. Gustav Adolf sam je padel v tej bitki.

V strašni bitki zoper Turke na Goloven ob Dunaju (1683) je bil vzklik vojske poljskega vojskovodje Sobieskega: Marija, pomagaj! Turki so bili uničeni.

Klič: Marija pomagaj! in zmagaš.

o. Kazimir.

„Ko bi imela dve glavi“. Henrik VIII., angleški kralj je bil, kakor je znano, zelo slab vladar. Odtiral je svoje podložne od sv. cerkve, ker ta ni hotela razveljaviti njegovega veljavnega sklenjenega zakona. Bil je večkrat oženjen. Kedar žene ni več maral, zapustil jo je ali jo pa spravil v smrt. Taka je bila že dvema njegovima ženama. V tretje je zasnubil dansko kraljico. Tej pa je bilo znano njegovo življenje, zato je odvrnila: Ko bi imela dve glavi, vzela bi Henrika; ker pa imam samo eno, nočem je nastaviti pod njegov meč! — Eno dušo hudoben, eno Bogu — to ne gre. Je le ena, ki jo imaš. F. G.

V Mali Aziji v Eski-Şehiru imajo redovnice oblatinke od vnebohoda najdenišnice. Neki petek sta dva otroka, deček in deklica, na dvorišču nabirala drv. Deček se je vsedel med delom rekoč: Truden sem in ne maram več delati. A tovarišica se je vznevoljena dvignila ter je rekla: Kaj, ti tožiš o trdnosti in hočeš pustiti delo. Ali si tega pozabil, da naš Izveličar ni bil truden, ko je 3 ure visel na križu z razprostrtimi rokami? Kaj bi se bilo godilo z nami, da bi ne bil premagal svoje trdnosti, kedo bi nas bil odrešil? — Kaj ne, vrla učenka!

Zupnik Alojzij Kummer.

Trojni pogled. Nekega pobožnega kristijana so vprašali, kako je to, da tako lahko prenaša vsako nadlogo v življenju? Takoj je odgovoril rekoč: Vsako jutro predno se podam na delo, ozrem se na tri reči. Najprvo pogledam v nebo, ter se spominjam da je na vzgor moje najvažnejše opravilo in da je gori

cilj mojega življenja. Drugič se ozrem na zemljo, ter si mislim: Kako malega prostora mi je treba za svoj grob. Tretjič pogledam okoli sebe ter premišlujem množice onih, katerim se slabejše godi nego meni. — Na ta način se tolažim v trpenju ter v miru živim s svetom in ljudmi. Mirno jaz z ljudmi — ljudje mirno z menoj. Gospica M. R.

„Res da, skoro sem že malo prevelik“. Neke sobote popoldne je mladega bogatega trgovca P. prijatelj povabil na kozarec vina. Ko sta se o tem in onem pogovorila, trgovec vstane in pravi: Oprosti, prijatelj, moram iti, da se še malo zberem, ker hočem še danes opraviti sv. izpoved. — Kaj, ti hodiš na izpoved, začudil se je ta, ali nisi že nekoliko prevelik za to? — Da skoraj sem že malo prevelik, odvrnil je trgovec, zato pa vedno poklekнем, ko pridem v izpovednico.

o. Hugon.

Listnica vredništva.

Gospodoma I. M. in Vit: v Trst. Naročnino hvaležno prejeti; zakasnenja „Danice“ nismo mi krivi.

Nekateri nam še vedno vračajo „Danico“, 1. 2. 3. 4. 5. in 6. številko kar ob enem. Na misel vtegne priti komu, da nam vrne meni nič tebi nič n. pr. še 12. številko s pripiskom „Se ne sprejme“. Gospodje — roko na srce! Lista, ki ima v letu le svojih 52 številke — 5. 6. 10 številka že nekaj pomenja. Papir, ki je res lep; te krasne črke in sešeno še listovo opaviteljstvo: to vse stane denarja, veliko denarja. In ne pomislite li tega, kako drag da nam je tudi čas? — Hvaležni bi Vam bili, da ste nam vrnili koj prvo številko t. l. ali vsaj drugo. Mi ne vsilujemo in pošiljatev bi bila ustavljena. — In končno še odkritosrčno besedo. Ta sodi prav posebno še med „Danicine“ uke in s cela še Vam; Vam mislimo v slovo. Nam vsaj bi namreč slovensko poštenje zabranjevalo, da bi vračali list tako pozno in to brez vsacega odškodovanja. Dolga brez poplačila bi vsaj mi delati ne hoteli. Vaša morala vtegne pa biti drugačnega kova. No: tudi to nam ni prav nič novega pod solncem našega obnebja.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej. V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v Lovro Blaznik-ovi trgovini na Starem trgu in v Ivane Pichlerjeve tabakarni na Kongresnem trgu.